

Arxiu Històric Arxidiocesà

MEMÒRIA

de les activitats de l'any 2008

OBJECTIUS I PROJECTES

L'any 2008 ha significat per a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT) l'inici de la digitalització dels seus fons documentals gràcies a les subvencions econòmiques rebudes. S'ha dut a terme la digitalització dels registres sacramentals de les parròquies de Sant Joan Baptista i Santa Maria de la Catedral de Tarragona, de Sant Joan Baptista del Catllar, de Santa Maria la Major de Montblanc, de Sant Salvador de Prenafeta, de Sant Joan Evangelista de Lilla, de Sant Salvador de Rojals i de Sant Jaume Apòstol de la Guàrdia dels Prats, així com la totalitat dels fons parroquials de Sant Martí Bisbe del Morell, de Sant Joan Baptista de la Pobla de Mafumet i de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana. En total s'han digitalitzat 357 unitats documentals, que suposa un volum de 108.704 imatges.

Com en els anys anteriors, s'ha continuat amb la política de concentració dels arxius parroquials. Al llarg de l'any 2008 es va dipositar la documentació de 26 fons parroquials, dels quals 6 són nous. Per altra banda, s'han ingressat els fons personals de Mn. Josep Pascual Palau, Mn. Francesc Vila Roig, Mn. Lluís Grau Serra, operari, P. Ramon Grau Serra, s.j., i Mn. Josep Grau Serra, així com, des de l'Arxiu de la Cúria, s'ha transferit documentació moderna del Departament per als Assumptes Econòmics i de la Conferència Episcopal Espanyola.

S'ha continuat la campanya de concentració de tots els testaments atorgats davant rector que es conserven als arxius parroquials, tant els antics com també els contemporanis, per tal que puguin conservar-se de manera adequada. Aquests són introduïts en una base de dades que compta amb més de 13.000 registres entrats.

El treball intern de l'Arxiu s'ha basat fonamentalment a organitzar, classificar, descriure i informatitzar, aplicant la Normativa de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). En primer lloc, s'ha optat per realitzar inventaris sumaris dels fons documentals ingressats durant l'any 2008 que permeten formalitzar l'acta de lliurament i alhora en permeten la localització. Un altre nivell del tractament dels fons ha estat la revisió i informatització dels instruments de descripció dels fons parroquials de Sant Miquel Arcàngel de Montblanc, de Sant Francesc d'Assís de Reus, de Santa Maria de la Catedral, de Sant Joan Baptista, de la Santíssima Trinitat i de Sant Francesc d'Assís de Tarragona, de Sant Joan Antoni Abat i de la Mare de Déu del Carme de Valls, de Sant Salvador de Prenafeta, de Sant Salvador de Rojals, de Sant Joan Evangelista de Lilla, de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana i del fons de l'arquitecte Ramon Salas Ricomà. D'altra banda, s'han descrit i informatitzat les sèries de registres sacramentals dels fons parroquials de Sant Miquel Arcàngel d'Alforja, de la Santa Creu de Calafell, de Sant Jaume Apòstol de la Guàrdia dels Prats, de la Mare de Déu del Carme de Valls, de Santa Maria la Major de Montblanc, de Sant Miquel Arcàngel d'Almòster, de Sant Joan Baptista del Catllar, de Santa Caterina Verge i Màrtir de Vinyols i els Arcs, de Sant Salvador de Picamoixons, de Santa Maria de Solivella i de Sant Salvador dels Pallaresos. Durant el transcurs d'aquest any s'ha continuat l'inventari de la sèrie d'expedients matrimonials del segle XIX.

Enguany el taller de restauració del monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona ha lliurat, completament restaurat, el *Llibre de la causa pia del excelentísimo señor Antonio Agustín que contiene algunas noticias o instrucciones sobre conservación y adornos de la capilla del Santísimo de esta Santa Iglesia*, del segle XVI, procedent de l'Arxiu Capitular. Per altra banda, la restauradora Maria Mauri Aragonès va lliurar a l'AHAT la butlla *Inter Primas Hispaniarum* del papa Urbà II, de l'any 1091, després de la seva restauració.

En l'àmbit de la col·laboració amb les institucions, cal destacar la subvenció de 6.000 EUR atorgada per la Diputació de Tarragona per a la digitalització dels registres sacramentals de les parròquies de Sant Joan Baptista i de Santa Maria de la Catedral de Tarragona, projecte valorat en 12.000 EUR. Per altra banda, s'han signat convenis amb els ajuntaments de la Pobla de Mafumet, del Catllar i del Morell per tal de digitalitzar els seus fons parroquials dipositats a l'AHAT. Així mateix, cal remarcar la col·laboració econòmica del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, que a través del programa Tu Ajudes de Caixa Tarragona va aportar 3.144,62 EUR per a digitalitzar els registres sacramentals de les parròquies de Santa Maria la Major i Sant Miquel Arcàngel de Montblanc, de Prenafeta, de Rojals, de Lilla i de la Guàrdia

dels Prats. La Parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana va subvencionar amb 1.078,66 EUR la digitalització del seu fons parroquial. Enguany l'AHAT també s'ha acollit al programa de subvencions del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya presentant el projecte de catalogació del fons personal de l'arquitecte Ramon Salas Ricomà dipositat a l'AHAT, amb la sol·licitud d'una subvenció de 5.000 EUR del total del cost, valorat en 10.000 EUR.

En l'àmbit de la difusió de l'AHAT, ha continuat ampliant la informació penjada al seu web, així com l'organització d'un curs de Demografia Històrica reconegut amb un crèdit i mig de lliure elecció per als alumnes de la Universitat Rovira i Virgili.

PERSONAL

Manuel Maria Fuentes i Gasó, pvre., director de l'AHAT

Joan Maria Quijada Bosch, tècnic de l'arxiu

Teresa Salort Volart, administrativa

Nagore del Valle Geli, estudiant d'història de la URV en pràctiques durant el curs 2007-2008

Lorena Álvarez Griño, estudiant d'història de la URV en pràctiques durant el curs 2008-2009

Gna. Dolors Aguiló Rovira, voluntària

Joan Queralt Vidal, voluntari

Jordi Blanch Vidal, voluntari

Joan Cañas Folch, voluntari

FORMACIÓ DEL PERSONAL

— El dia 24 de gener, visita de treball a l'arxiu Tarradelles del Monestir de Poblet.

— Els dies 22 i 23 d'abril, assistència a les Jornadas de Archiveros de la Iglesia en España: «La digitalización y acceso a los archivos: un reto hoy», organitzades per la Conferencia Episcopal Espanyola a Madrid.

— El dia 31 de juliol, visita de treball a l'arxiu diocesà, arxiu capitular i biblioteca de l'Institut de Ciències Religioses de Lleida.

INFRAESTRUCTURA

— Instal·lació de la xarxa d'intranet i adquisició de quatre ordinadors per a la sala de consulta de l'AHAT.

— Treballs de pintura a la planta baixa i als dipòsits 1 i 2.

MOVIMENT I TRACTAMENT DE FONS:

NOUS FONS DIPOSITATS

Parroquials

Duesaigües. Parròquia de Santa Maria (1949-1992), 0,12 ml.

Ferran. Església de Santa Maria [segle XX], 0,12 ml.

Montblanc. Parròquia de Santa Maria la Major (1656-1929), 1, 2 ml.

Montblanc. Parròquia de Sant Miquel Arcàngel (1878-1924), 0,24 ml.

Montblanquet. Església de Sant Andreu (1925-1958), 0,12 ml.

Picamoixons. Parròquia de Sant Salvador (1737-1999), 1,08 ml.

Tarragona. Parròquia de Sant Fructuós [dècada 1980-2005], 6,96 ml.

Vinyols i els Arcs. Parròquia de Santa Caterina (1767-1995), 0,48 ml.

Personals

Mn. Josep Pascual Palau [2 ½ segle XX], 0,36 ml.

Mn. Francesc Vilà Roig [1 ½ segle XX], 0,60 ml.

Mn. Lluís Grau Serra [1926-1964], 0,12 ml

Mn. Josep Grau Serra [1899-1949], 0,12 ml.

P. Ramon Grau Serra [1918-1949], 0,12 ml.

INGRESSOS DE DOCUMENTACIÓ DE FONTS EXISTENTS

Parroquials

Alforja. Parròquia de Sant Miquel Arcàngel (1883-1981), 0,96 ml.
Almòster. Parròquia de Sant Miquel Arcàngel (1656-1974), 0,60 ml.
Arbolí. Parròquia de Sant Andreu (1771-1966), 0,12 ml.
Argentera, L'. Parròquia de Sant Bartomeu, (1934-1984) 0,24 ml.
Blancafort. Parròquia de Santa Magdalena (1886-1966), 0,12 ml.
Bonastre. Parròquia de Santa Magdalena (1568-1906), 0,36 ml.
Calafell. Parròquia de la Santa Creu (1686-1987), 1,32 ml.
Guàrdia dels Prats, La. Parròquia de Sant Jaume Apòstol (1743-1929), 0,12ml.
Pallaresos, Els. Parròquia de Sant Salvador (1806-1998), 0,96 ml.
Prenafeta. Parròquia de Sant Salvador (1772-1929), 0,12 ml.
Riudecanyes. Parròquia de Sant Mateu Apòstol (1688-1980), 0,36 ml.
Rocallaura. Parròquia de Sant Jaume Apòstol (1820-1968), 0,48 ml.
Rojals. Parròquia de Sant Salvador (1852-1908), 0,12 ml.
Salou. Parròquia de Santa Maria (1959-1979), 0,48 ml.
Solivella. Parròquia de Santa Maria (1685-1994), 1,68 ml.
Torredembarra. Parròquia de Sant Pere Apòstol (1882-1892), 0,12 ml.
Torroja del Priorat. Parròquia de Sant Miquel Arcàngel (1800-1895), 0,12 ml.
Vilaplana. Parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu (1848-1977), 0,96 ml.

Seminari Pontifici de Tarragona

Arxiu musical [segles XIX-XX], 3,24 ml.

Durant l'any 2008 van ser dipositats 23,04 ml de documentació.

USUARIS, CONSULTA I PRÉSTECES

Al llarg de l'any 2008 el personal de l'AHAT va atendre 1.205 visites de 240 usuaris diferents a la sala de consulta amb un volum total de 4.170 unitats documentals consultades. D'aquestes, 4.025 eren documents de fons parroquials i 145 d'altres fons de l'AHAT. Respecte als estudis realitzats amb aquesta documentació, cal remarcar que 2.865 sol·licituds van ser genealògiques i 1.305 per a l'elaboració d'articles, monografies i minoritàriament per a tesines o tesis.

El web de l'AHAT va rebre 4.672 visites de 2.857 usuaris diferents, amb un total de 19.821 pàgines vistes, i es van realitzar 68 sol·licituds d'informació a través del web.

Cessió del llibre de baptismes (1882-1888) de la parròquia de Sant Joan Baptista de Valls per a ser exposat a la retrospectiva biogràfica del Dr. Carles Cardó Sanjuan a la seu de l'Institut d'Estudis Vallencs entre els dies 7 i 23 de novembre de 2008.

INSTRUMENTS DE TREBALL

Revisió d'antics inventaris per tal d'adaptar-los a la normativa de descripció arxivística de Catalunya (NODAC).

Fons personal de Ramon Salas Ricomà (1844-1926), 9,72 ml., en procés d'edició.
Fons parroquial de Sant Joan Evangelista de Lilla (1774-1863), 0,24 ml.
Fons parroquial de Sant Martí Bisbe del Morell (1579-1721), 0,24 ml.
Fons parroquial de Sant Miquel Arcàngel de Montblanc (1878-1924), 0,24 ml.
Fons parroquial de Sant Salvador de Prenafeta (1772-1935), 0,12 ml.

- Fons parroquial de Sant Salvador de Rojals (1724-1941), 0,36 ml.
- Fons parroquial de Santa Maria de la Catedral de Tarragona (1566-1913), 4,32 ml.
- Fons parroquial de Sant Joan Baptista de Tarragona (1839-1938), 2,04 ml.
- Fons parroquial de la Santíssima Trinitat de Tarragona (1863-1945), 0,72 ml.
- Fons parroquial de Sant Francesc d'Assís de Tarragona (1863-1935), 1,08 ml.
- Fons parroquial de la Mare de Déu del Carme de Valls (1878-1911), 0,24 ml.
- Fons parroquial de Sant Antoni Abat de Valls (1868-1927), 0,48 ml.
- Fons parroquial de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana (1636-1936), 0,96 ml.

Descripció i informatització de la sèrie de registres sacramentals

- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Miquel Arcàngel d'Alforja (1568-1930), 115 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Miquel Arcàngel d'Almòster (1657-1944), 11 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de la Santa Creu de Calafell (1600-1936), 21 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Joan Baptista del Catllar (1506-1906), 31 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Jaume Apòstol de la Guàrdia dels Prats (1485-), 26 ml.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Santa Maria la Major de Montblanc (1656-1929), 17 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Salvador dels Pallaresos (1768-1980), 9 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Salvador de Picamoixons (1768-1935), 9 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Francesc d'Assís de Reus (1865-1934), 5 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Sant Joan Baptista de Valls (1556-1953), 114 unitats documentals.
- Sèrie de registres sacramentals del fons parroquial de Santa Caterina Verge i Màrtir de Vinyols i els Arcs (1767-1929), 10 unitats documentals.

Durant aquest any 2008 s'ha continuat la catalogació de la sèrie d'expedients matrimonials del segle XIX, així com el buidatge i indexació de testaments dels segles XIX i XX dipositats a L'AHAT provinents de les parròquies. A finals d'any hi havia uns 13.000 testaments entrats. Per altra banda, s'ha elaborat un nou quadre de classificació pel fons de l'Arquebisbe, i s'ha iniciat la revisió, reorganització i catalogació segons la NODAC dels diversos pontificats que integren l'esmentat fons.

CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

El dia 28 d'abril de 2008 es van recollir del taller de restauració del monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona dos llibres sacramentals de la parròquia de la Mussara: llibre de baptismes, matrimonis i òbits (1834-1853) i el llibre de baptismes, confirmacions, matrimonis i òbits (1851-1866). Procedent de l'Arxiu Capitular, també van restaurar el *Llibre de la causa pia del excelentísimo señor Antonio Agustín que contiene algunas noticias o instrucciones sobre conservación y adornos de la capilla del Santísimo de esta Santa Iglesia*, del segle XVI. El cost de la restauració va ser assumida pel Capítol de la Catedral de Tarragona.

El dia 29 d'abril de 2008 la restauradora Maria Mauri Aragonès va lliurar en una carpeta de conservació la butlla *Inter Primas Hispaniarum* després d'haver netejat i aplanat el pergamí. L'arquebisbe de Tarragona, Dr. Jaume Pujol Balcells, va sufragar personalment les despeses d'aquesta restauració.

CONVENIS I COL·LABORACIONS INSTITUCIONALS

- Subvenció de 6.000 EUR atorgada per la Diputació de Tarragona per a la digitalització dels registres sacramentals de les parròquies de Sant Joan Baptista i de Santa Maria de la Catedral de Tarragona, projecte valorat en 12.000 EUR.
- Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de la Pobla de Mafumet i l'Arxiu Històric Arxidiocesà. El dia 21 de juliol de 2008, l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Josep M. Sardà i Padrell, alcalde de la Pobla de Mafumet, el van signar en nom de les dues institucions a les quals representen. L'ans esmentat conveni, que té una vigència de tres anys i una dotació econòmica de 5.500 EUR per a cadascun d'ells, els ha de permetre la digitalització del fons parroquial de Sant Joan Baptista de la Pobla de Mafumet, així com col·laborar en el camp de la cultura, i més concretament encara, en la restauració del Còdex A i B.
- Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament del Catllar i l'Arxiu Històric Arxidiocesà. El dia 29 d'octubre de 2008, l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Josep M. Gavaldà Colomina, alcalde del Catllar, el van signar en nom de les dues institucions a les quals representen. L'ans esmentat conveni, que té una vigència de tres anys i una dotació econòmica de 5.500 EUR per a cadascun d'ells, els ha de permetre la digitalització del fons parroquial de Sant Joan Baptista del Catllar, dipositat a l'AHAT.
- Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament del Morell i l'Arxiu Històric Arxidiocesà. El dia 12 de novembre de 2008, l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Pere Guinovart Dalmau, alcalde del Morell, el van signar en nom de les dues institucions a les quals representen. L'ans esmentat conveni dotat econòmicament amb 4.000 EUR, els ha de permetre la digitalització del fons parroquial de Sant Martí Bisbe del Morell, dipositat a l'AHAT, així com col·laborar en el camp de la cultura, i més concretament encara, en la restauració del Còdex A i B.
- Col·laboració amb el Centre d'Estudis de la Conca de Barberà per a digitalitzar els registres sacramentals de les parròquies de Santa Maria la Major i Sant Miquel Arcàngel de Montblanc, Prenafeta, Rojals, Lilla i la Guàrdia dels Prats, a través del finançament del programa Tu Ajudes de Caixa Tarragona. L'ajuda econòmica va ser de 3.144,62 EUR.
- Col·laboració econòmica de 1.078,66 EUR amb de la Parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana per a digitalitzar el seu fons parroquial dipositat a l'AHAT.
- Subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per al projecte de catalogació del fons personal de l'arquitecte Ramon Salas Ricomà dipositat a l'AHAT, amb la sol·licitud d'una subvenció de 5.000 EUR del total del cost valorat en 10.000 EUR.
- Conveni a través de la borsa de treball de la URV per a tenir dos alumnes d'història en pràctiques.

DIFUSIÓ

El dia 7 de gener de 2008, reunió amb l'arxiprestat del Vendrell per a exposar les línies de treball que està duent a terme l'AHAT i la conveniència que els arxius parroquials es concentrin a l'Arxiu per tal de conservar-los adequadament i facilitar l'accés a ells dels investigadors.

El dia 27 de febrer el periodista del *Diari de Tarragona* Carlos Gonçalves entrevista el director de l'AHAT sobre els llibres dels jueus del fons parroquial de Sant Martí Bisbe de l'Aleixar. El ressò de la notícia arriba fins i tot a la premsa d'Israel.

Els dies 15, 16, 17 i 18 d'abril de 2008 es va realitzar, a la sala de consulta de l'AHAT, un curs de Demografia Històrica impartit per Valentí Gual, professor d'història moderna a la Universitat de Barcelona. L'activitat va tenir una càrrega lectiva de 15 hores amb reconeixement d'1,5 crèdits de lliure elecció per als estudiants de la URV. Hi van assistir 25 alumnes.

El dia 22 de maig de 2008 catorze alumnes de l'assignatura Mètodes i tècniques historiogràfiques de la llicenciatura d'història de la URV, acompanyats per la professora Montserrat Sanmartí, van visitar l'AHAT.

BIBLIOTECA AUXILIAR I HEMEROTECA

Adquisició de monografies d'història local de les poblacions de l'Arquebisbat de Tarragona.
Donació de llibre per part de la Diputació de Tarragona.

Manuel M. Fuentes i Gasó, pvre.
Director de l'AHAT

Joan Maria Quijada Bosch
Tècnic de l'AHAT

Tarragona 9 de juny de 2009